

Leksik govora Ivanovca

Vuk, Melanija

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:021174>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-26**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ**

PREDMET: KAJKAVSKO JEZIČNO BLAGO

MELANIJA VUK

ZAVRŠNI RAD

LEKSIK GOVORA IVANOVCA

Čakovec, prosinac 2015.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
Čakovec**

PREDMET: KAJKAVSKO JEZIČNO BLAGO

ZAVRŠNI RAD

KANDIDAT : Melanija Vuk

TEMA I NASLOV DIPLOMSKOG RADA : Leksik govora Ivanovca

MENTOR : prof. dr. sc. Đuro Blažeka

Čakovec, prosinac 2015.

SADRŽAJ

SAŽETAK	4
SUMMARY	5
UVOD	6
1. IZ PROŠLOSTI	7
2. GEOGRAFSKI PODACI	7
3. GOSPODARSTVO	8
3.1.GOSPODARSTVO NEKADA	9
3.2.GOSPODARSTVO SADA	9
3.3.PODUZETNIŠTVO I OBRTNIŠTVO	10
4. DJEČJI VRTIĆ PČELICE	11
5. OSNOVNA ŠKOLA IVANOVEC	12
6. ŽUPA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA	14
6.1.IVANOVEČKI PILI – POKLONCI	15
7. KUD KATRUŽE	15
8. MALI RJEČNIK GOVORA IVANOVCA	16
ZAKLJUČAK	42
LITERATURA	44
AUTOBIOGRAFSKA BILJEŠKA	45

SAŽETAK

U svome radu pisala sam o svom rodnom selu. U lijepom i prekrasnom Međimurju, u njegovom središnjem dijelu smjestilo se selo Ivanovec. Locirano je u ravničarskom dijelu, jugoistočno od grada Čakovca.

Predstavila sam povijest Ivanovca, geografske podatke, gospodarstvo, Dječji vrtić „Pčelice“, Osnovnu školu Ivanovec, Crkvu Blaženog Alojzija Stepinca, KUD Katruže i još mnogo drugih istinskih vrijednosti koje krase selo Ivanovec.

Motivacija za odabir teme mog diplomskog rada bio je kolegij Kajkavsko jezično blago koji sam odabrala kao izborni kolegij prošle akademske godine.

Tijekom određenog vremenskog perioda sakupljala sam podatke, ali i riječi od kojih sam napravila mali rječnik govora Ivanovca.

Mnoge od njih danas više nisu zastupljene u svakodnevnom govoru. Gotovo bi se moglo reći i da su zaboravljene.

Željela sam barem u pismenom obliku opisati kakav je život ovdje i kojim arhaičnim riječima se mi još i dan danas koristimo.

Prave istinke vrijednosti kakve ima Ivanovec uvijek treba poštivati i cijeniti.

KLJUČNE RIJEČI:

Ivanovec

Zaboravljene riječi

Istinske vrijednosti

SUMMARY

In my diploma thesis I wrote about my native village. In the beautiful and wonderful Međimurje, in its central part is located the village Ivanovec. It is located in the plains, southeast of the city of Čakovec. I introduced history of Ivanovec, geographic data, economy, Kindergarten "Bee", elementary school Ivanovec, Church of the Blessed Alojzije Stepinac, Folklore society Katruža and still much other real values that adorn the village Ivanovec. The motivation for choosing a topic of my diploma thesis was the course Kajkavsko linguistic treasure that I have chosen as elective course in the previous academic year. During a certain period of time I collected the data, and also words with which I made a little dictionary of speech of Ivanovec. Many of them are no longer present in the everyday speech. It might be words that are forgotten. I wanted at least in written form to describe what is like life here and archaic words that we still use today. The true value of what has Ivanovec should always be respected and appreciated.

KEY WORKS:

Ivanovec

Forgotten words

True value

UVOD

Selo u kojem živim iznimno je lijepo. Svojim prirodnim ljepotama opet i iznova očara.

Dugi niz godina postupno se izgrađivalo i lagano razvijalo. Sve ono što imaju, ljudi su svojim radom i mukom stvorili. Stvarali su višestoljetnu povijest i zbog toga zaslužuju da ih se ne zaboravi.

Između dva Svjetska rata posebno je bilo teško.

Mnogi Međimurci pa tako i mnoge ivanovečke obitelji odlaze u druge zemlje.

Još i danas diljem svijeta žive naši sugrađani koji su tamo našli posao i novi dom.

Neki se od njih vraćaju kako bi svoju teško stečenu zaradu uložili u različite djelatnosti.

1. IZ PROŠLOSTI

Pisanih podataka o Ivanovcu je vrlo malo. Podatke uglavnom donose popisi stanovništva, župa i kanonske vitizacije. Legenda kaže da je dobio ime po crkvenom redu Ivanovci templari (hospitalci). Hospitalci sv. Ivana osnovani su 1220. g. u Jeruzalemu uz istoimenu crkvu. U Hrvatsku ih je doveo Andrija Herceg. 1312. g. prenijeli su sjedište u Vranu, a potom u Pakrac. Djelovali su sve do 17. stoljeća. Dolaskom Lackovića, 1350. g., Međimurje je postalo jedinstven feudalni posjed sa sjedištem u čakovečkoj tvrđavi. Dijelovi vlastelinstva povremeno su bili darovani sitno plemstvu kao nagrada za odanost.

Zasada najstariji pronađeni spomen Ivanovca potječe iz 1367. g. kada se spominje pod nazivom Juanonouch (najvjerojatnije prema njemačkoj verziji imena Ivan – Johannes). U kasnijim spisimaspomenut je kao Ibanowecz 1478. i Iwanowch 1533. g.

Sredinom 18. stoljeća, za vrijeme vladavine Marije Terezije, dolazi do većeg povezivanja sela i naselja s tvrdim cestama. Napravljene su mnoge prometnice koje su bile od velike važnosti.

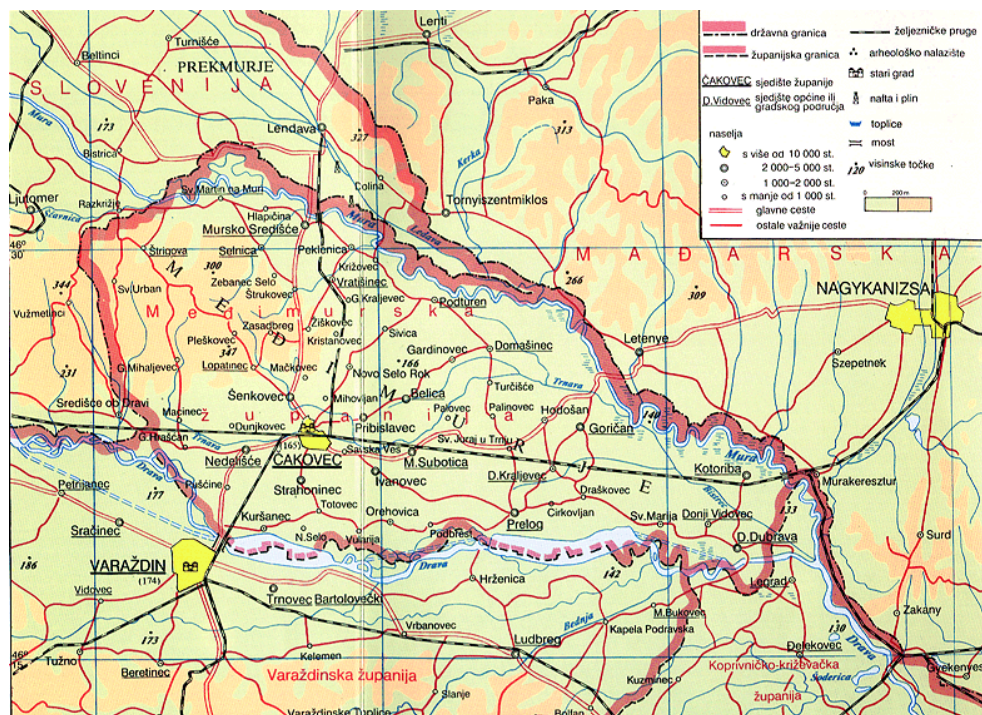
2. GEOGRAFSKI PODACI

U lijepom i prekrasnom Međimurju, u njegovom središnjem dijelu, smjestilo se selo Ivanovec. Locirano je u ravničarskom dijelu, jugoistočno od grada Čakovca.

Obuhvaća naselje Gornji Vidovec i zaseoke Preloge, Krolovec, Zavalenta, Štuk, Grabanica i Kot. Bilo je svega nekoliko kuća između ceste i malog bistrog potočića Vireka. Taj potok je izvirao u gornjem kraju Ivanovca i proticao sjevernom stranom. Prolazio je ispod mosta kod križanja u blizini vatrogasnog doma. Prilikom većih oborina nabujao je i punio bare, grabe i bereke usput. Grabe i bare postojale su kod Zadružnog doma. Prije nego što je on izgrađen, bile su kod zaseoka Krolovec i kod mosta u blizini nove škole. Sve te vodene površine nekada su se koristile za pranje

rublja, namakanje konoplje, kupanje djece i odraslih te u druge svrhe. Nestale su melioracijom Međimurja i izgradnjom hidrocentrale.

Mlađe generacije toga se ne sjećaju. Priroda je bila čista i zdrava, s čistim zrakom, vodom i zelenim površinama. Zemljišta su pogodna za zemljoradnju i stočarstvo, a dobre prometnice i blizina grada omogućuju razne poduzetničke djelatnosti.

Slika 1. Karta Međimurja

(hr.wikipedia.org/wiki/Ivanovec)

3. GOSPODARSTVO

3.1. GOSPODARSTVO NEKADA

U Ivanovcu i Gornjem Vidovcu žitelji se pretežno bave poljoprivredom i stočarstvom na tradicionalan način.

U 19. i 20. stoljeću 90 % stanovništva se bavilo zemljoradnjom. Radilo se na malim usitnjenim posjedima. Parcele su bile na raznim mjestima. Zemlja se obrađivala uglavnom za vlastite potrebe kako bi se obitelj mogla prehraniti. Sijao se kukuruz, grah, repa, a manje pšenica, raž i zob. Sadio se i krumpir. Ono što bi ostalo kao višak, prodalo bi se čakovečkom paromlinu. Domaćinstva su imala svoj vlastiti vrt u kojem su uzgajala povrće. Ona malo bogatija usred oranica imala su vinograde. Uzgajala se domaća sorta Šmarnica ili Direktor. Ljudi su jako teško radili, pa im je za okrepu trebala kapljica, a bila je dobro došla i za blagdane. Bilo je trgovaca, gostioničara te 2-3 kovača. Seoske švelje, uz šivanje bavile su se i domaćinskim poslovima. Kasnije, kad su u Čakovcu proradile tekstilne tvornice, nekoliko mještanki se u njima zaposlilo. Svakodnevno je pješke trebalo ići na posao, a zarađeni novac je dobro došao onim obiteljima koje nisu bile jako bogate. U stočarskoj proizvodnji držanje krupne stoke je prepolovljeno, a konja je gotovo i nestalo. Do velikih promjena došlo je u drugoj polovici 20. stoljeća. Počeo se koristiti traktor i drugi poljoprivredni strojevi. Nestala je idila seoskih orača koji su u ranim jutarnjim satima, u svitanju okretali brazde plodne hrvatske, odnosno međimurske zemlje.

3.2. GOSPODARSTVO SADA

Modernizacija u poljoprivredi dosta je toga promijenila. Nestali su stari obrti, kovači, potkivači, cimermani, tkalci i prerađivači lana i konoplje. To je imalo za posljedicu da se manje uzgaja krmno bilje. Danas se sije i rabi najbolje sjeme uz primjenu umjetnih gnojiva i uporabu kemijskih zaštitnih sredstava. Peradarstvo je primjerice, u ovo novije vrijeme postalo unosna proizvodnja. Međutim, ono ipak spada u noviji, moderniji uzgoj peradi koji prije nije bio poznat.

3.3 PODUZETNIŠTVO I OBRтниŠTVO

a) Poduzetništvo

Razvojem sela u drugoj polovici 20. stoljeća, a napose nakon osamostaljenja Hrvatske, dolazi do naglog razvitka poduzetništva. Omogućeno je osnivanje privatnih poduzeća i dioničkih društava.

Svoj su kapital u poduzetništvo uložili pojedini mladi mještani. Oni danas, u gospodarskom pogledu zauzimaju dostojno mjesto u Međimurskoj županiji.

b) Obrtništvo

U poslove obrta spadalo je tkanje domaćeg platna od obrađivanog lana i konoplje. To je bio dosta kompliciran i dugotrajan posao. Takvih obrtnika bilo je nekoliko. Šusteri su popravljali obuću koja se nabavljala na sajmu. Obrtnički radovi i razni popravci obavljali su se unutar sela i domaćinstva. Sve je bilo jednostavnije i skromnije.

Slika 2. Razlika gospodarstva nekada i sada

(<https://www.google.hr/search?q=midi+ivanovec>)

4. DJEČJI VRTIĆ PČELICE

Ovaj je vrtić sagrađen sada već daleke 1982. godine. Zgrada ima poseban prostor koji se sastoji od dviju soba za dječji boravak, hodnika, kuhinje i sobe za odgajatelje i sanitarnih čvorova.

Slika 3. Dječji vrtić Pčelice (www.dvck.hr/pcelice)

Neposredno je vezan uz dječji centar Čakovec.

1983. godine pohađale su ga dvije grupe s ukupno 39 djece.

U programima rada s djecom od 2 do 6 godina uvela se nova koncepcija planiranja i voženja pedagoške dokumentacije. Važna je bila suradnja s roditeljima koja se provodila na edukaciji roditelja kao faktora odgoja preko masovnih roditeljskih sastanaka i individualne suradnje. Suradivalo se također s Mjesnom zajednicom odnosno Mjesnim odborom, osnovnom školom, drugim organima i organizacijama.

Za vrijeme rata, vrtić je radio bez prekida.

Odgajno – obrazovni rad bio je zasnovan na novom programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece. Konstantno se radilo na unapređenju uvjeta i organizacije s kraćim programima.

Dječji vrtić je u današnje vrijeme jako dobro prihvaćen i cijenjen kao korisna predškolska ustanova koja odgajanjem, njegom i brigom djetetu omogućuje bezbrižan boravak, a roditeljima omogućuje da bez problema obavljaju svoju radnu djelatnost jer su djeca kroz to vrijeme u svemu zbrinuta.

Slika 4. Dječji vrtić Pčelice (www.dvck.hr/pcelice)

5. OSNOVNA ŠKOLA IVANOVEC

Škola je temelj društva u kojoj se prenosi znanje mladim naraštajima.

Ona je mjesto odgoja i povjerenja i u njoj treba poticati iskrenost i odgovornost.

Zahvaljujući listu Ivančica br. 3 iz 2001. g. Dolazi se do podataka o prvoj osnovnoj školi. List spominje dugogodišnjeg učitelja Đuru Hitreca koji je mnogo dao za povijest ove škole u usmenoj i pismenoj predaji podataka.

1871. g. izrađena je prva školska zgrada u kojoj je počela redovna nastava u 4 razeda. Budući žitelji Ivanovca gradili su je vlastitim sredstvima. Prvo je bila u njihovu vlasništvu, a kasnije je postala državnom. Godine 1910. škola je imala jednog nastavnika i spadala je u kotar Čakovec – Zaladska županija. 1924. uvodi se

opetovnica, tečajna nastava za učenike koji su završili 4 razred dva puta tjedno. Provodila se sve do II. svjetskog rata, točnije 1941. Osmogodišnje obrazovanje učenika počelo se provoditi od 1955. g. Te je godine otvorena i školska kuhinja. Za nastavu su se koristile prostorije zadrugnog doma. Odlukom skupštine grada Čakovca, OŠ Ivanovec je 1967. pripojena OŠ M. Puštek Čakovec (današnja II. osnovna škola).

Slika 5. Osnovna škola Ivanovec (os.Ivanovec.skole/hr)

Daljinih 30 godina nije bilo značajnih promjena. No, ipak se počela planirati gradnja nove škole. Kamen temeljac za njenu gradnju postavljen je 22. Rujna 1995.

Nova prekrasna školska zgrada otvorena je 29.10.1997. godine za sve učenike s područja Ivanovca i Štefanca. Školski prostor funkcionalan je za razrednu i predmetnu nastavu. Za neke predmete osigurane su specijalizirane učionice. Knjižnica je dobro opremljena i posjeduje preko 3000 naslova. Nabavljena su nastavna sredstva i pomagala i informatička oprema. Uređen je školski park i drugo. Kontinuirano se vodi briga o socijalnoj i ekološkoj zaštiti.

Radom i djelovanjem učitelja u lokalnoj sredini na programima odgoja i kulture želi se doprinosti očuvanju stvorenih vrijednosti i daljnjem razvoju školstva na ovom području. Zajedno stvaramo dobra s vjerom da to ne činimo samo za sebe već i za generacije koje dolaze. Samo marljivim učenjem, primjenom znanja i talenata ostvaruju se želje i uspjeh.

6. ŽUPA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

Crkva sv. Vida u Gornjem Vidovcu ima svoj povijesni razvoj. Sagrađena je u 17. stoljeću od drvene građe. Zbog dotrajalosti je srušena i izgrađena nova. Sve do osnutka župe, imala je karakter kapele. Varaždinska biskupija osnovana je 5. Srpnja 1997. godine.

Odlukom Biskupije, mjesta Ivanovec, Gornji Vidovec i Štefanec postaju nova župa. Zaštitnik župe je svetac našeg vremena Blaženi Alojzije Stepinac. Svečano je otvorena 17.8.2000. Prvo Stepinčevo proslavljeno je 10.2.2001. godine.

Vlč. Pavao Mesarić postavljen je za stalnog župnika 12.8. 2001. Kasnije je sagrađen župni dvor. Blagoslovio ga je biskup Marko Culej. Dolaskom vlč. Mesarića pokrenute su aktivnosti od karitativne naravi. Održavaju se duhovne pripreme vjernika uz pojedine blagdane, podjeljivanje sakramenata, susreću se ministranti...

Sadašnji župnik u Ivanovcu je vlč. Danijel Bistrović. Crkva i župni dvor daju selu poseban i dostojanstven izgled.

Slika 6. Crkva u Ivanovcu (www.biskupija-varazdinska.hr)

6.1. IVANOVEČKI PILI – POKLONCI

U Međimurju ima mnogo pileka i kapelica. Većina njih su zidani i obnovljeni. Spadaju u najstarije sakralne spomenike. Pili poklonci i kapelice podizani su obično u spomen nekih događaja i drugih posveta. Tako je sv. Florijan zaštitnik od vatre, sv. Ivan Nepomuk od poplava, a te su nesreće često ugrožavale mnoga sela. Nalaze se na raznim mjestima, na križanjima, izvan naselja i kraj ulica. Podjećaju nas na neka davna vremena, događaje, patnje i stradanja. Kad ih vidimo, naviru nam sjećanja na te minule dane.

Dokaz su da nas Bog uvijek štiti i čuva.

7. KUD KATRUŽE

U travnju 1985., na osnivačkoj skupštini, donesen je statut KUD-a. Izabrano je predsjedništvo na čelu s predsjednicom Marijom Horvat i još desetak članova. KUD je registriran kod nadležnog općinskog organa. Osnovane su tamburaška, folklorna, dramska i recitatorska sekcija. Društvo vodi financijsko i knjigovodstveno poslovanje i ima svoj inventar. Uspostavljena je i veza s Centrom za kulturu Čakovec. Izrađeni su žig i članske iskaznice za sve članove. Glavne aktivnosti svodile su se na uvježbavanje za nastupe i same nastupe. Dobivanjem prostorija u bivšem zadružnom domu uz korištenje dvorane te uređenjem istih uz nabavu namještaja stvoreni su solidni uvjeti za rad.

Slika 7. KUD katruže (www.emedjimurje.hr)

KUD Katruža spada među najugodnija kulturno – umjetnička društva. Ima dugogodišnju tradiciju s velikim brojem uspješnih nastupa te je nositelj naših lijepih običaja i plesova. Zauzima dostojno mjesto u društveno – kulturnom životu ovog kraja.

8. MALI RJEČNIK GOVORA IVANOVCA

Današnji govor bitno se razlikuje od onog nekadašnjeg. Neke riječi su potisnute i gotovo da ih nema u uporabi. Zamijenjene su novima. Ipak, unatoč svemu, kajkavsko narječje se i dalje čuva.

U 20. stoljeću iznimno je bogata kajkavska dijalektalna književnost. Vrlo vrijedne napisane knjige pomažu nam da prepoznamo vrijednost kulturne baštine.

Evo, u svome radu izdvojila sam mnoštvo riječi. Neke su više poznate i još uvijek se koriste, a mnoge gotovo da se više i ne čuju.

A

ajngel m. *anđeo*

- *Takšega ajngela kakši si ti, nebre se nadaleko najti.*

aldomaš m. *čašćenje nakon sklopljenog posla*

- *Idemo si spijemo aldomaša za dobro napravljene
posel.*

ancug m. *odijelo*

- *Idemo na feštu zutra pak si bleči ancuga.*

auspuh m. *ispušni otvor na automobilu*

- *Moram si složiti aspuha, jer je prelukjani.*

ausvinklin m. *pod krivim kutem*

- *Napravil si to pod ausvinom.*

B

bahuknuti gl. *popiti na iskap*

- *Idemo si bahuknemo još jene gemište.*

baleda f. *sako*

- *Obleči si baledo kaj ti nabo zima.*

bečati gl. *plakati*

- *Prestani bečati za sako sitnico.*

bandisti m. *sastav s puhačkim instrumentima*

- *Snočka su na rođendanu svirali i bandisti.*

bedok adj. *glup*

- *Nej se delati bedok vekši nek si je.*

belja f. *krmača*

- *Belja se sprasila, mela je deset malih.*

beteg m. *bolest*

- *Imam betegi kulko očes.*

bidra f. *kolač*

- *Ti je fina bidra kaj sam ju spekla?*

birka f. *ovca*

- *Idemo s birkami na pašo.*

birtija f. *gostiona*

- *Idemo v birtijo na pivo.*

blazina f. *poplun*

- *Pokri se s blazinom kaj ti nabo zima.*

bloditi gl. *lutati*

- *Blodiš kak pes po seli.*

blok m. *prozor*

- *Otpri bloka kaj se malo razlufta.*

bnoreti gl. *poludjeti*

- *Bnorel sam dok sam ju videl.*

bogec m. *siromah*

- *Tak sam kak zadnji bogec.*

bota f. *šiba*

- *Vudrim te s botom kak vraga.*

brohati gl. *jako glasno kašljati*

- *Sam brošem i nikak da mi prejde.*

buksa f. *novčanik*

- *Buksa ti je nekak fest debela.*

buhati gl. *tuči se*

- *Buhali smo ga kak vraga*

C

cajt m. *vrijeme*

- *Cajt je za iti k meši.*

cecati gl. *sisati*

- *Idemo pustimo male pajceke kaj budu cecali.*

cekar m. *torba od kumušine*

- *Zemi si cekara i idi po kruha v dućan.*

cendrati gl. *izražavati nezadovoljstvo*

- *Cendraš kak malo dete.*

cifrasto adj. *šareno*

- *Tak je cifrasto kak v cirkusu.*

cimpet m. *zemljana tepsija*

- *Kupi si novoga cimpeta pa buš leži pekla te kolače.*

cincelica f. *ledena siga*

- *Čim dojde zima, sigdi vidiš cincelice kak vesiju.*

cinkuš m. *zvono za pogreb*

- *Cinkuš se navek oglasi na sprevodo. Još od negda je tak.*

cintor m. *groblje, mrtvačnica*

- *Na tihom cintoru počivleju si naši dragi ljudi.*

cirkva f. *crkva*

- *V nedelju idemo si v cirkvo.*

cmrek m. *smreka*

- *Poderemo toga cmreka kaj nam nabo nešči fkral.*

coklja f. *cipela*

- *Kupila sam si nove coklje kaj si bum bula na gustuvaje.*

cona f. *nadimak*

- *Štera je tvoja cona?*

cug m. *vlak*

- *Ov cug je dugi kak pondelek.*

cvek m. *mali kolač*

- *Pojeli smo se cveke kaj su mamica spekli.*

cvirek m. *čvarak*

- *Jako fine cvirke si spekla.*

Č

čemer adj. *ljut*

- *Došal je sav nekši čemer*

čepeti gl. *čučati*

- *Kaj tu čepiš?*

čislo n. *krunica*

- *Baka mi je na Bistrici kupila čislo.*

čkometi gl. *šutjeti*

- *Daj čkomi več jampot.*

čmela f. *pčela*

- *Pazi kaj te nabo čmela fpičila.*

čoba f. *usna*

- *Naj mi te čobe napuščati!*

čonta f. *kost*

- *Dej dnesi te čonte pesu.*

črešja f. *trešnja*

- *Baš su mi fine sosedove črešje.*

Črep m. *crijep*

- *Fčera smo prekrili hižu s novim črepom.*

Čurka f. *krvavica*

- *Mesar nam je napravil jako fine čurke.*

D

de prijed. *gdje*

- *De si ti do ve biv?*

dekla f. *djevojka*

- *Jako je lepa ova tvoja dekla.*

delati gl. *raditi*

- *Pojemo si nekaj i idemo dale delat.*

dešč m. *kiša*

- *Sam curi i curi te dešč.*

deždovno adj. *kišovito*

- *Već je dosadno to deždovno vreme.*

dežica f. *kanta za mužnju*

- *Donesi mi dežicu, idem dojit.*

dopelati gl. *dovesti*

- *Dopelal sam ih ve dimo.*

dospomen m. *dogovor*

- *Denes se retki ljudi držiju dospomena.*

drač m. *korov*

- *Drač raste bole od kuruze.*

dreta f. *špaga*

- *Zemi si dreto i idi vezat kurzije.*

drago adv. *skupo*

- *Tu je prinas se nekak drago.*

duha f. *miris*

- *Imaš denes nekšo jako duho.*

dujha f. *pokrivač punjen perjem*

- *Spim kak beba dok sam pokriti s dujhom.*

Đ

dederna adj. *rumena*

- *Odnavek mu se sviđaju đederne puce.*

đumbus m. *nered*

- *Tu je vekši đumbus nego v kocu.*

đund m. *biser*

- *Svetiš se kak đund.*

đuđa f. *kugla na boru*

- *Đunđe su lepe kak niti jano leto.*

E

em vez. *pa,ta*

- *Em ti je ova haljina odlična.*

emper juha f. *juha od zaprške*

- *Da bodeš pok skuhala emper juhu?*

.

F

falat m. *dio, komad*

- *I ja bi štel jan falat zemlje.*

falda f. *nabor*

- *Haljina ti ima jako lepe falde.*

fojek m. *krafna*

- *Za fašnik navek pečemo fanjke.*

farcajg m. *upaljač*

- *Donesi mi farcajga kaj si vužgem cigareto.*

farof m. *župni dvor*

- *Te velečasni ima fest velikoga farofa.*

fčera prijed. *jučer*

- *Fčera sam bil na dobri zabavi.*

fčehnuti gl. *udariti*

- *Fčehnula bom te ak nebuš dobra.*

feftati gl. *prostiti*

- *Idem feftat baku za nekše peneze.*

feringa f. *zavjesa*

- *Treba oprati feringu, več je zmazana.*

flake f. *rublje*

- *Idem poberem flake sigurno su se posušile.*

frtal m. *čtvrť*

- *Donesi mi sendviča s frtal kile kruha.*

fortuf f. *pregača*

- *Denem si fortufa navek dok kuham.*

ftič m. *ptica*

- *Ftiči letiju po zraku.*

ftruc pril. *namjerno, u inat*

- *Stalno mi delaš nekaj na ftruc.*

furt pril. *uvijek*

- *Furt nekam kesniš.*

fučkati gl. *zviždati*

- *Idem po seli i fučkam si.*

G

gajnk m. *hodnik*

- *Treba pofarbati gajnka.*

genuti se gl. *maknuti se*

- *Genite se nekam kaj morem prejeti.*

glaž n. *staklo*

- *Ovu glaž treba spotrti.*

gmajna f. *livada*

- *Idem past krave na gmajnu.*

gnojšnica f. *stočni urin*

- *Idem vozit gnojšnicu na polje.*

gomb m. *gumb*

- *Dej mi zaši gomba na hlačama.*

gombati gl. *prigovarati*

- *Nej mi stalno nekaj gombati.*

grunt m. *dvorište*

- *Te grunt je fest veliki.*

grdi adj. *ružan*

- *Grdi si kak lopov.*

gorice f. *vinograd*

- *Zutra idemo v gorice brat grozdje.*

gut m. *vrat*

- *Gut me boli.*

gustuvaje n. *svadba*

- *Fčera smo bili na gustuvaju.*

H

halavajiti gl. *vikati*

- *Stalno nekaj halavajiš po gruntu.*

hamer m. *čekić*

- *Idem si po hamra kaj zabijem čavlje.*

hama f. *pileći batak*

- *Na piceku mi je najbolša hama.*

harati gl. *skidati dlaku s svinje*

- *Deni lance kaj bomo harali svižo.*

hasen m. *korist*

- *Ti od mene imaš velikoga hasna.*

heljav adj. *glup*

- *Ti si tak heljava kak moja žena.*

hitati gl. *bacati*

- *Malo me hiče od ovoga vina.*

hiža f. *kuća*

- *Vaša hiža je jako velika i lepa.*

hmoji adj. *zločesti*

- *Tak si hmoji kak sto vrage.*

hmreti gl. *umrijeti*

- *Naj mi sam ve tu još i hmreti.*

hokoš m. *štap*

- *Dej dediju hokoša kaj bu malo išal vum.*

hroček m. *slina*

- *Tak te hročnem kaj se zaleješ.*

hrbet m. *leđa*

- *Tak me hrbet boli kaj se nebrem niti stati.*

hrmustavec m. *hrskavica*

- *Zemi toga hrmustavca vum s mesa.*

hrošč m. *žohar*

- *Te hrošči pak su kam gut dojdemo.*

hruška f. *kruška*

- *Tata je posadil na vrtu još jednu hruško.*

hrzati se gl. *smijati*

- *Tak se hržete kaj se hiža steple.*

hržena melja f. *raženo brašno*

- *Speči mi kruha s hrženom meljom.*

huškati gl. *podcikivanje*

- *Dej zahušni kaj te bode celo selo čulo.*

I

Icek m. *tele*

- *Naša krava se stelila. Mela je 2 iceke.*

išče pril. *još*

- *Dejte se požurite kaj išče nekaj napravimo.*

iti gl. *ići*

- *Nej več denes nikam iti, dosta si lupal.*

itak vez. *ipak*

- *Itak pemo posle nekam još na pivo.*

ižica f. *okovano drvo, za vuču zaprežnih kola*

- *Moramo složiti prvo ižicu pak onda moremo iti.*

J

jafkati gl. *jaukati*

- *Stalno jafčeš kak da si stari dedek.*

jakrlin m. *krovni prozor*

- *Moram otpri jakrlina nek se malo lufta.*

japica m. *djed*

- *Idem s japicom kaj se malo prešeče.*

ječmenec m. *upala oka*

- *Zemeril sam se trudnici pak sam dobil ječmenca.*

jezero pril. *tisuću*

- *Dobila sam na lutriji jezero kuni.*

jen regenent pril. *puno nečega*

- *Sosedi su meli jen regement dece.*

jolša f. *joha*

- *Idemo v šumu kaj spoderemo te jolše.*

jonoš m. *kopar*

- *Idi zemi jonoša kaj denem vugorke kvasit.*

jope f. *odjeća*

- *Dej idi si zoperi te zmazane jope*

.

K

kabelor m. *novčanik*

- *Nemam niti kune v kabeloru.*

kača f. *zmija*

- *Tak si se došuljala kak nekša kača.*

kačička f. *drvena posuda*

- *Donesi kačičko kaj denem graha namakat.*

kaditi gl. *pušiti*

- *Idem si ve janoga čika skadim.*

kaj pril. *što*

- *Sam te pital kaj?*

kalapajsani adj. *dinstani na luku*

- *Zutra bomo kuhali kalapajsanoga kalampera.*

kanas m. *svinjar*

- *Smrdiš kak kanas.*

kapura f. *mrtvačnica*

- *Soseda je hmrla pak prije sprevoda idemo malo v kapuro.*

kapeton m. *vođa svadbe*

- *Kapeton se najbolje napil na gustuvajo.*

kefa f. *četka*

- *Zemi kefo i skefaj si hlače.*

kerdelj m. *krevet*

- *Stalno sam spiš v tomu kerdeljjo.*

kiklja f. *haljina*

- *Baka mi je zašila novu kiklju.*

kipec m. *slika*

- *Obesila sam si lepoga kipca na zid v kuhji.*

kleh m. *zub*

- *Idi si operi te klehe.*

klet f. *kuća u vinogradu*

- *Idemo v klet na gemište.*

kmica f. *mrak*

- *Dok sam se stala je još kmica bila.*

kotec m. *svinjac*

- *Moram iti počistiti koca kaj budu i svije mele lepo.*

koček m. *kokošinjac*

- *Idem glet v koček ak su kaj kokoši znesle.*

koleslin m. *bicikl*

- *Zutra moram iti s kolesninom na posel.*

kohlja f. *pečnica*

- *Kaj to tak fino deši s kohlje?*

kopaja f. *posuda za svinje*

- *Idem hitim svijama nekaj v kopajo.*

koščično olje n. *bučino ulje*

- *Najbolša je šalata s koščičnim oljem.*

krma f. *sijeno*

- *Idemo napolje po krmo za bike.*

kružjača f. *kolač od kukuruza*

- *Moja baka speče najbolšu kružjaču.*

kupica f. *čša*

- *Idi si po kupicu kaj i tebi malo natočim.*

kvor m. *šteta*

- *Samoga kvora nam delaš.*

L

laboda f. *lopta*

- *Saki den mi tu bod oblokom nešči poka s labudom.*

lačen adj. *gladan*

- *Tak sam lačen kak pes.*

lagev m. *bačva*

- *Treba oprati lagva kaj moremo deti nutri vino.*

lajbek m. *grudnjak*

- *Zakapči mi lajbeka!*

lampaš m. *svijeća za groblje*

- *Idem vužgem lampaša na japičin grob.*

ledičan adj. *neoženjen*

- *Ti boš ostal ledični.*

lofra f. *maska*

- *Deni si lofru kaj te nado poznali.*

lodrica f. *posuda za mast i meso*

- *Idi zemi meso s lodrice kaj bomo jeli.*

lojtra f. *ljestve*

- *Moram si iti po lojtro, ne dosegnem jabuke.*

LJ

ljesa f. *ograda*

- *Zutra nam dojdu meštri slagat novu ljesu.*

ljuščije n. *komušina*

- *Moram pofarbati ljuščije kaj mi baka splete cekara.*

ljuk m. *luk*

- *Naj jesti čuda ljuka jer boš smrdel.*

M

magaditi gl. *trpjeti*

- *Predugo sam nekše stvari magadila.*

mamica f. *baka*

- *Idem s mamicom k meši.*

morha f. *stoka*

- *Dej idi stiraj morhu nazaj v štal.*

marostec m. *prasac*

- *Idem tpelam prasicu k marosc.*

matulj m. *leptir*

- *Tu koli mene sam matulji lečeju.*

mefko adj. *mekano*

- *To je tak mefki sir kak spužva.*

meja f. *granica*

- *Sosed je zorail moju meju.*

melja f. *brašno*

- *Najbolša melja je od Čakovečkih mlinovi.*

meša f. *misa*

- *Sako nedelju idemo si skup k meši.*

mlečec m. *maslačak*

- *Idem naberem mlečeca za zojce.*

mošča f. *mast*

- *Mošču treba posprajti v tiblicu.*

mustoči m. *brkovi*

- *Ti imaš tak velike mustoče kak sosed Joška.*

N

na dušok pril. *iskapiti*

- *Idemo spijemo još jane potne na dušok.*

nacecati gl. *nasisati*

- *Idem pustim male pajceke kaj se nacecaju.*

nadrkani adj. *loše volje*

- *Ti pak si stalno nekši nadrkani.*

nojža f. *tavan*

- *Idem denem na nojža veša sušit.*

nesnaga f. *glodavci*

- *Nesanaga nam je pol kuruze pojela.*

O

obed m. *ručak*

- *V nedelju si skupa idemo na obed.*

ober prijed. *iznad*

- *Napuni lagva ober one štrafe.*

ogej m. *vatra*

- *Idi deni drva na ogej.*

odvečer pril. *poslijepodne*

- *Odvečer bom si malo prespala.*

oprava f. *odjeća*

- *Idem si blečem opravo i idem nekam v selo.*

ofnati gl. *otvoriti*

- *Celi den smo melo bloka ofnatoga jer je smrdelo.*

ornice f. *dvokotačno drveno pomagalo (nosač pluga)*

- *Negda je saka hiža mela ornice.*

P

pac m. *rasol*

- *Moramo meso prvo dobro napacati.*

palnica f. *podrum*

- *Idem v palnicu po litru i vodu.*

penez m. *novac*

- *Dej mi nekše peneze kaj si idem kupim sladoleda.*

penzlin m. *kist*

- *Kupili smo novoga penzlina kaj pomalamo ljesu.*

phati se gl. *gurati se*

- *Kam se pšeš v takšo stisko?*

pikuša f. *svinja*

- *Naša pikuša je pok breja.*

pinklec m. *zavežanj*

- *Deni si pinkleca na hrbet i idi dimo.*

pleh m. *posuda za pečenje*

- *Mama je spekla pun pleh finih kolači.*

pocek m. *sag*

- *Dešč nam je curel po pocek.*

podfrat adj. *neiskorišteno*

- *Pol mesa nam je dišlo podfrat.*

pojngva f. *tava*

- *Mama mi je spekla tri jejci v pojngvi.*

proh m. *tableta*

- *Imaš proha za glavo?*

pretepeno adj. *jelo s vrhnjem i brašnom*

- *Saki teden jemo pretepenoga graha.*

prošecija f. *povorka*

- *Tulko nas ga bilo kaj smo išli kak prošecija.*

R

rafung m. *dimnjak*

- *Moram pozvati rafangerača kaj počisti rafunga.*

rasohe f. vile

- *Idemo gnoja nakladat s rasuhama.*

rigati gl. povračati

- *Sosed se je fčera tak napil kaj je se doma zrigal.*

riglja f. poklopac zdjele

- *Deni riglju na rajngljo kaj se nabo tak parilo.*

robača f. košulja

- *Rivaš se sikam kak robača v rit.*

robec m. marama

- *Moja baka stalno nosi toga ropca na glavi.*

rucek m. srčika klipa kukuruza

- *Moramo posprajti rucke kaj bomo meli s kim kuriti.*

ruženica f. greda za krov

- *Moramo premeniti ruženice, ove su već prhjene.*

S

senokoša f. livada

- *Pokosili smo skorom saku senokošu v seli.*

seri adj. sijed

- *Moj tata je seri bole od dedija.*

senja f. san

- *Ovu noć sam mela grde senje.*

skljotavi adj. *mršavi*

- *Tak si skljetavi kak kostor.*

snobok m. *prosac*

- *Fčera su bili prinas snoboki.*

Š

ščava f. *napoj*

- *Tulko ga ščave kaj bi deset sviji nahranili.*

ščrba f. *rupa u zubu*

- *Imaš se ščrbave zobe.*

šega f. *navika*

- *Ima nekšo glupo šego kaj saki den dojde k nam.*

šekret m. *wc*

- *Saki den sedi po dve vure na šekreto.*

škatulja f. *kutija*

- *Pojeli smo celu škatulju keksi.*

škrljok m. *šešir*

- *Japica večito ima škrljoka na glavi.*

šlaprtek m. *pokvareno jaje*

- *Smrdi kak šlaprtek.*

šoštar m. *postolar*

- *Moram dnesti šuhe k šoštaru.*

šrajfinciger m. *odvijač*

- *Nešči nam je fkral šrajfincigera.*

štacun m. *dućan*

- *Idem si po kruha v štacun.*

štreka f. *pruga*

- *Pazi kak ideš prek štreke.*

šuha f. *cipela*

- *Moram si kupiti nove šuhe, stari su se zdošli.*

T

talasati gl. *pričati gluposti*

- *Dej ne talasaj stalno neše bedastoče.*

tanc m. *ples*

- *Si za tanc?*

telige f. *ručna drvena kola*

- *Moramo negdi nabaviti nove telige.*

teka f. *bilježnica*

- *V školi jako čuda pišemo v te teke.*

težok m. *radnik*

- *V seli je jako čuda težoki šteri delaju od jutra do zutra.*

trček m. *panj*

- *Sela si je na trček i čekala traktora.*

truc m. *inat*

- *Na ftruc ti nam povedala de sam bila.*

turoš m. *sir s crvenom paprikom*

- *Od sih siri najbolši mi je turuš.*

U

ubad m. *obad, insekt*

- *Ubad ga je fpičil.*

untik dosta pril. *više nego dovoljno*

- *Untik dosta si si nakupovala sega.*

V

vajdlin m. *alat kojeg koriste zidari*

- *Naš zidar si nigdar ne donese vajdlina sobom.*

varoš m. *grad*

- *Zutra idemo v varoš k moji sestri.*

vedrica f. *kanta*

- *Donesi mi jano vedrico vode.*

vrčak m. *vrt*

- *Moj vrčok je pun cvetja.*

vogel m. *ugao*

- *Čekala bom te na voglo.*

voža f. *uže*

- *Pomori mi najti vožo.*

vura f. *sat*

- *Nešči mi je fkral vuro.*

vuglavoč m. *crijep na rubovima krova*

- *Treba zameniti janoga vuglavoča.*

Z

zabadav adj. *besplatan*

- *Denes ti nišči nikaj neda zabadav.*

zajica f. *zečica*

- *Naša zajica bi jela sam ječmena.*

zlevenka f. *vrsta kolača*

- *Moram paziti kaj mi se nabo zlevenka zgorela.*

zolesnica f. *dupli kukuruz*

- *Moram iti optrgati te zalesnice.*

zvariti gl. *usiriti prije vremena*

- *Mleko nam se je zvarilo.*

Ž

žakel m. *vreća za žito*

- *Još malo fali i deset žakli bo puno.*

žlajdernica f. lonac

- *Žlajdernica nam je več za ništ.*

živina f. stoka

- *Sa živina nam je pokrepala.*

žmul m. boca od litre i pol

- *De si ostavila žmula?*

žnora f. špaga

- *Pazi kaj se naš popičila na žnoro.*

žveplo n. sumpor

- *Pozabili smo deti žveplo dok smo vino pretakali.*

ZAKLJUČAK

Ivanovec je gotovo prigradsko naselje prema Čakovcu. Ima dobre veze s Čakovcem, donjim Međimurjem i Podravinom.

Danas u cjelinu Ivanovca spadaju Gornji Vidovec i zaseoki.

Poljoprivreda je dopunsko zanimanje većini stanovništva.

Dječji vrtić, a kasnije i osnovna škola omogućuju učenicima da sva ona stečena znanja kasnije primijene u daljnjem školovanju.

Poduzetništvo i obrtništvo također je razvijeno. Neki od obrta više nisu prisutni, ali su zabilježeni na fotografijama i ostaju vječna uspomena.

Prošlost namj u svemu može biti temelj za bolju budućnost, ali je prvo moramo upoznati.

Nadam se da nas u budućnosti čekaju još bolji i ljepši trenuci.

LITERATURA

1. Črep, Josip: Ivanovec u prošlosti i sadašnjosti, Zrinski d.d. Čakovec, 2004.
2. Stjepan BELOVIĆ, 2008: *Zavičajni sentimenti*. Ludbreg
3. Stjepan BELOVIĆ - Đuro BLAŽEKA, 2009: *Rječnik Svetog Đurđa (Rječnik ludbreške Podravine)*. Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
4. Đuro BLAŽEKA, 1998: *Govor Preloga*. magistarski rad u rukopisu, Zagreb: Filozofski fakultet u Zagrebu
5. Đuro BLAŽEKA 2000: Govor Svetoga Petra kraj Ludbrega. Zagreb: Kaj VI, 35-46.
6. Đuro BLAŽEKA 2003: Govor Jalžabeta. Kaj 4/5 2003., Zagreb, str. 55-70.
7. Đuro BLAŽEKA 2008: *Međimurski dijalekt (Hrvatski kajkavski govori Međimurja)*.
Čakovec, Matica hrvatska

Mrežne stranice:

8. http://isearch.babylon.com/?s=img&babsrc=SP_ss_Btisdt3&sd=4&q=gopodarstvo+ivanovca (23.10.2015.)
9. <http://os-ivanovec.skole.hr/> (25.10.2015.)
10. <http://www.dvck.hr/pelice> (11.11.2015.)
11. <https://www.google.hr/#q=%C5%BEupa+bla%C5%BEenog+alozija+stepinca+ivanovec> (10.11.2015.)
12. <http://www.medjimurskifolklor.com.hr/using-joomla/extensions/components/content-component/article-categories/110-kud-katruze-ivanovec> (11.11. 2015.)

AUTOBIOGRAFSKA BILJEŠKA

Zovem se Melanija Vuk. Rođena sam u Čakovcu 21. kolovoza 1992. od majke Snježane i oca Renata. Osnovnu školu sam pohađala i završila u „OŠ Ivanovec“. Nakon toga nastavila sam školovanje u „Ekonomska i trgovačka škola Čakovec“ – smjer ekonomist.

Nakon završetka srednje škole 2011. god. upisala sam Učiteljski fakultet, odsjek u Čakovcu, smjer predškolski odgoj.

